

DOPORUČENÉ SMLUVNÍ PODMÍNKY PRO TLUMOČENÍ

1. Základní pojmy

Tlumočení rozlišujeme podle typů situací, prostředí a kontextů a podle toho, jaký druh či mód při něm používáme.

A. Konferenční tlumočení:

Jde o tlumočení v mezinárodním konferenčním kontextu, na mezinárodních bilaterálních či multilaterálních setkáních a jednáních na vysoké úrovni.

Konferenční tlumočení probíhá ve dvou základních tlumočnických módech (druzích), a to jako tlumočení simultánní nebo konsekutivní.

Při **tlumočení simultánním** – nazývá se také současné nebo **kabinové** – hovoří tlumočnick zároveň s řečníkem. K tomu potřebuje technické vybavení: kabinu, sluchátka, mikrofon aj. Posluchači jsou rovněž vybaveni sluchátkem, případně mikrofony. Na simultánní tlumočení je vždy nutné nasadit dva tlumočnický na jeden jazykový pár, aby se mohli při práci střídat.

Konferenční **tlumočení konsekutivní** – následné, zvané též **vysoká konsekutiva**, se použije v případě, že není možné nebo vhodné použít tlumočnickou kabinu. Tlumočnick během vystoupení řečníka aktivně poslouchá, píše

si poznámky a tlumočí teprve tehdy, když řečník dokončí určitý úsek své řeči. V případě konferenčního tlumočení konsekutivního jsou rovněž potřeba dva tlumočnick, zvláště pak v případě celodenního nasazení.

B. Doprovodné tlumočení neboli liaison:

Jde o tlumočení používané v menším kruhu osob, například při obchodních jednáních či v méně formálních kontextech. V případě **konsekutivního tlumočení** se tlumočí po kratších úsecích. Lze tlumočit i bez zápisu, většinou obousměrně, někdy se uplatní **tlumočení z listu**. Použit se může případně i šušotáž, tedy simultánní tlumočení bez techniky – šeptem, maximálně pro 2 účastníky, nebo s přenosným šeptacím zařízením pro větší počet účastníků. Posluchači i tlumočnick jsou pak vybaveni sluchátkem, řečník a tlumočnick mají k dispozici mikrofon.

C. Tlumočení soudní:

Jde o tlumočení v situacích, kde zákon vyžaduje nasazení jmenovaného soudního tlumočnicka (např. u státního zástupce, na policii, u soudu). Ten používá zejména konsekutivní tlumočení nebo šušotáž.

D. Tlumočení komunitní:

Jde o tlumočení v různorodých společenských kontextech zejména pak na úřadech, policii (není-li vyžadováno soudní tlumočení), v sociálních a zdravotnických zařízeních, ve vzdělávacích institucích apod. Komunitní tlumočení se vyznačuje interakcí mezi jedincem vystupujícím jako soukromá osoba a zástupcem (většinou veřejných) institucí a probíhá v rámci jedné sociální struktury, přestože účastníci komunikace mají odlišné jazykové a kulturní zázemí. Komunitní tlumočení převážně formou obousměrného, bilaterálního konsekutivního tlumočení, po kratších logických úsecích, zvláštní důraz je kladen na kulturně sociální aspekty komunikace.

Všechny výše uvedené typy tlumočení mohou probíhat i prostřednictvím technologií pro dálkový přenos (tlumočení na dálku neboli remote interpreting), přes platformy či formou videokonferencí.

2. Před každou tlumočnickou akcí uzavře objednavatel s tlumočnickem smlouvu. Ta může být písemná, a to i neformalizovaná, tedy uzavřená na základě elektronické nebo ústní komunikace. Zejména v případě neformalizovaných a ústních smluv je nutné dbát na jasnou a srozumitelnou formulaci smluvních podmínek.
3. Činnost vykonávaná tlumočnickem je ve smlouvě vyčerpávajícím způsobem popsána. Nad rámec smlouvy není objednavatel oprávněn požadovat od tlumočnicka jinou činnost (písemný překlad, zápis z jednání, průvodcovské, organizační služby, společenské akce apod.), pokud se s tlumočnickem nedohodl jinak.
4. Všechny informace, které tlumočnick získal během nebo v souvislosti s tlumočnickým výkonem a nejsou prokazatelně veřejné povahy, se považují za přísně důvěrné.
5. Svoji práci vykonává podle nejlepšího vědomí a svědomí.
6. Nebylo-li ujednáno jinak, má tlumočnick právo odmítnout pracovat v prostředí nepřijatelném z fyzických, psychických, zdravotních nebo morálně-etických důvodů, v podmínkách nedůstojných nebo technicky nevhodných pro výkon profese.
7. Odstoupení od smlouvy
 - 7.1. Odřekne-li objednavatel činnost tlumočnicka pro dobu dohodnutou ve smlouvě a za podmínek v ní uvedených, náleží tlumočnickovi dohodnutý honorář a dále všechny prokazatelně vzniklé náklady. Pokud objednavatel odstoupí od smlouvy v době tří pracovních dnů před začátkem akce nebo v době kratší, doporučuje se stornovací poplatek 50 % dohodnutého honoráře u jednodenní akce a 100 % dohodnutého honoráře za první den u vícedenní akce. Pokud objednavatel zruší akci v den jejího konání, uhradí honorář v plné výši.
 - 7.2. Tlumočnick neodstoupí od smlouvy z jiných než zákonných důvodů (potvrzení lékaře o nemoci, vis major), pokud se předem s objednavatelem nedomluvil jinak. Po dohodě s objednavatelem za sebe může zajistit adekvátní náhradu.

8. Ubytování a stravování tlumočnicka
 - 8.1. Ubytování tlumočnicka hradí objednavatel a to v jednolůžkovém pokoji s příslušenstvím.
 - 8.2. Objednavatel zajistí stravování tlumočnicka nebo mu umožní dostatečnou přestávku na stravování a uhradí odpovídající diety.
9. Pracovním dnem se rozumí 8 hodin včetně přestávek. Půlden znamená 4 hodiny včetně přestávek. Tlumočnick pracuje vždy půlden nebo celý den, stanovení pracovní doby dle hodin je přípustné jen ve zcela výjimečných případech.

Jestliže program počítá s prodlouženou pracovní dobou, případně se jedná o konferenci s výrazně vyšší náročností (vysoce technicky náročná konference, rychle čtené projevy, nemožnost dostatečné přípravy apod.), je nutné posílit tým alespoň o jednoho tlumočnicka v každém jazykovém páru. Tlumočnicki mají nárok na úhradu přesčasových hodin za každou započatou hodinu práce.
10. Pro kabinové tlumočení musí být zajištěny podmínky uvedené v bodech 10.1 až 10.4. V opačném případě je tlumočnick pro překážku v práci osvobozen od pracovního závazku. Závazky objednavatele přitom zůstávají zachovány.

Pracovní podmínky tlumočnicka:

 - 10.1. Přímý výhled do zasedacího sálu, na řečnicka i předsednictvo, na promítací plátno a další audiovizuální pomůcky, případně zajištění dostatečně velkých monitorů zobrazujících výše uvedené.
 - 10.2. Nerušená kvalita zvuku – jakýkoliv šum, echo, prolínání, výpadky apod. jsou nepřijatelné. To se týká i veškerého tlumočení prostřednictvím technologií pro dálkový přenos.
 - 10.3. Prostor umožňující práci dvou až tří tlumočnicků v jedné kabině dle normy ČSN ISO 2603 730503 (Kabiny pro simultánní tlumočení – Obecné charakteristiky a vybavení).
 - 10.4. Prostor, kde pracují tlumočnicki, musí mít zajištěno kvalitní větrání (dle téže normy ISO výměna vzduchu sedmkrát za hodinu) a zvukovou izolaci od okolního prostoru.
 - 10.5. Objednavatel zajistí tlumočnickům do kabin pitnou vodu.
11. Trvalý záznam výkonu tlumočnicka.

Výsledek duševní činnosti tlumočnicka je vyjádřen mluveným slovem, je určen výhradně k okamžitému poslechu a nevyplývá z něj pro tlumočnicka právní odpovědnost. Jeho zvukový záznam bez předchozího smluvního souhlasu je nepřijatelný. K jakémukoliv užití a šíření nahrávky výkonu tlumočnicka je třeba zásadně jeho svolení. Duševní vlastnictví tlumočnicka zůstává zachováno. Objednavatel nese plnou odpovědnost za pořizování nepovolených záznamů třetími osobami. Tlumočnick má nárok požadovat odměnu za nahrávání svého tlumočnického výkonu.

Objednavatel zašle tlumočnickovi nejpozději 3 dny před zahájením akce plné znění všech dostupných podkladových materiálů (program, protokol

z předešlého jednání, referáty, písemné příspěvky, seznam řečníků) a to ve všech jazycích, v nichž bude tlumočnický pracovat, případně mu sdělí, kde jsou tyto informace zveřejněny na internetu.

- 11.1. Neobdrží-li tlumočnický předem kopie všech textů, jež budou na jednání čteny, a nebude-li mít možnost ponechat si je do konce jednání, případně pokud neobdrží včas podkladové materiály pro přípravu, bere objednavatel na vědomí, že kvalita tlumočnického výkonu bude odpovídat těmto omezením.
- 11.2. Při tlumočení filmů, videozáznamů apod. je možný simultánní převod komentáře do jiného jazyka pouze za předpokladu, že se s ním může tlumočnický předem seznámit, nebo prostudovat komentářovou listinu před konferencí, číst ji během promítání, a je-li zvuk přiváděn ze

zesilovače projektoru kabelem do simultánního zařízení.

12. Objednavatel sdělí tlumočnickovi doplňující podrobnosti o jednání a jméno zástupce organizátora, na něhož se má obracet.
13. Objednavatel dopraví tlumočnicka na místo výkonu činnosti co nejrychleji. Jestliže se tlumočnický dopravuje na vlastní náklady, objednavatel mu cestu uhradí. Při letu do zahraničí má tlumočnický nárok na letenku, nelze-li použít leteckého spojení, vzniká nárok na cestu vlakem v I. třídě. Po předchozí dohodě může tlumočnický výjimečně souhlasit i s jiným řešením.
14. Čas strávený na cestě a prostoje se započítávají do pracovního nasazení. Během vícedenní pracovní cesty, ve dny kdy tlumočnický dle programu netlumočí, se doporučuje honorář ve výši 50 % dohodnuté sazby.